

BELLEMAN VAN DEINZE

Een **belleman** is een spreker met een bel in de hand die bij officiële, plechtige of bijzondere gelegenheden het hele gebeuren **opluistert**. De belleman doet dit aan de hand van een creatieve roep waarin de specifieke gelegenheid centraal staat. Op deze manier treedt een belleman op als een soort ambassadeur van zijn stad. Traditioneel is een 'belleman' een man, maar ondertussen zijn er in Vlaanderen ook enkele vrouwen die deze functie uitoefenen.

Het bellemanschap is geïnspireerd door de functie van een **stadsomroeper**. Stadsomroepers kwamen eeuwenlang voor in het straatbeeld en trokken al roepend de aandacht van het volk. Van belangrijke, officiële mededelingen tot aankondigingen van verkopen en kermis na een zondagsmis. Deze rol was belangrijk omdat er bij gebrek aan kranten en moderne technologie weinig algemene, publieke communicatiemiddelen bestonden.

Door de opkomst en verspreiding van **nieuwe communicatiemiddelen** verdwenen stadsomroepers na Wereldoorlog II uit het straatbeeld. In de laatste decennia herleeft deze oude traditie opnieuw, zij het in een iets andere vorm: de rol van een belleman is vandaag vooral **ceremonieel**. Steden en gemeenten die een belleman hebben, zetten deze persoon vooral in bij de opening van een evenement, de opening van een nieuw gebouw of naar aanleiding van een jubileum. Op deze manier krijgt het evenement een traditionele en plechtige waarde en tegelijkertijd creëert de belleman ook animo en enthousiasme bij het luisterende publiek.

Zo wordt ook deze functie ingevuld in de Oost-Vlaamse stad **Deinze** sinds 2011, naar aanleiding van de inhuldiging van het nieuwe Sint-Poppoplein. Dat gebeurde vrij toevallig: de burgemeester vroeg aan acteur Nick Hollevoet of hij bij deze gelegenheid geen belleman wou zijn. Nick stemde ermee in en hij kreeg van de stad een bel, kepie en een grafdelversuniform zodat hij zijn rol als belleman kon spelen. Het werd echter geen éénmalig optreden. Nick werd namelijk in maart 2012 officieel benoemd als belleman van de stad, een functie die hij nog steeds uitvoert. Ondertussen draagt Nick geen grafdelversuniform meer, maar een groen **uniform** dat doet denken aan de rijks- en veldwachters van vroeger. In de zomer van 2019 werd hij geassisteerd door Fernand Neerman die benoemd werd tot tweede belleman van de stad. Helaas stierf Fernand enkele maanden later. In de toekomst wordt wellicht opnieuw naar een tweede belleman gezocht.

De belleman van Deinze moet een bepaalde **persoonlijkheid** en een aantal belangrijke **vaardigheden** hebben. Ten eerste is een belleman een sociaal persoon, met een groot hart voor zijn stad of gemeente en hij mag natuurlijk geen spreekangst hebben. Als spreker heeft hij een luide, maar vooral een klare stem nodig. Zijn roepen hoeven niet per se in het Algemeen Nederlands te zijn, zolang de gemiddelde Deinzenaar of bezoeker uit de streek hem maar goed begrijpt. Terwijl de belleman zijn functie uitoefent, leert hij wel nog bij dankzij een peter. Bij de Deinse belleman, Nick Hollevoet, was Willy Vandeputte (voormalig belleman van Gent) peter, maar hij leerde ook heel wat van onder meer Jean-Pierre Van de Perre, een andere Gentse belleman. Bellemannen kunnen elkaar sterk inspireren en versterken in het bellemanschap.

Voor de roepen zijn er ook een aantal **regels**. Eerst trekt de belleman van Deinze de aandacht van het publiek door luid met zijn bel te rinkelen. Vervolgens begint hij de roep met de woorden 'Aandacht! Aandacht!' De volledige roep bevat normaal gezien 75 tot 100 woorden en de belleman sluit zijn roep altijd af met 'Men zegge het voort!'. Tot slot mag de roep inhoudelijk niet religieus, politiek getint of kwetsend zijn. Naast aangepaste roepen voor specifieke gelegenheden heeft de belleman van Deinze ook een heuse stadsroep in zijn arsenaal met als titel '*Deinze in het Land van Nevele*'.

Ondertussen zijn bellemannen in Vlaanderen aan een **opmars** bezig. In 2012 waren er slechts 8 of 9 bellemannen. Op 10 jaar tijd is dat

aantal verdubbeld. Al deze bellemannen hebben nauw contact met elkaar, zoals bij de aanstelling van een nieuwe belleman van een stad of gemeente. Velen van hen maken deel uit van de **gilde van Belgische bellemannen** en **ontmoeten elkaar op Belgische, Europese en zelfs wereldkampioenschappen**. Daar worden de beste en meest creatieve roepen beloond.

Beeld: De Deinse belleman neemt het woord aan het kasteel van Ooidonk |© Ive Steyaert

INZENDER

Nick Hollevoet

LOCATIE

9800 Deinze

PERIODE

Bij officiële en speciale gelegenheden

THEMA

Vertellen en taalgebruik
Feesten, rituelen en sociale gebruiken

TREFWOORD

#stem en zang #feest #sociaal gebruik #streektaal